

LAKÓHELYÜNK II.

A TELEPÜLÉSÜNK MŰKÖDÉSE: A HELYI SZOLGÁLTATÁSOK
ÉS INTÉZMÉNYHÁLÓZAT SZEMÉLYI, TÁRGYI FELTÉTELEI

ÉN ÉS A VILÁG

A modul szerzője:
IFA Műhely

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

4. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Ismeretek előhívása					
A	<p>Szemezgetős puzzle</p> <p>Minden csoport megkapja annak az intézménynek a teljes képét, amelyet majd ki kell raknia. A földön szétterítjük az összes kirakandó kép feldarabolt és összekevert részeit, a gyerekek egymás után innen szemezgetik ki a saját képükhöz szükséges darabokat. Az összeillesztett darabokat egy lapra ragasztják, és elhelyezik a tanító által előzőleg elkészített és a táblán elhelyezett térképen.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Türelem</p> <p>Analízis-szintézis</p>	<p>Kooperatív tanulás</p> <p>– kerekasztal</p>	<p>ragasztó, papírlap, az intézmények feldarabolt képei, az intézmények teljes képe: csoportonként legalább egy</p>	
B	<p>Keresd a helyed! című játékot játsszanak.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Együttműködés</p> <p>Térbeli tájékozódási képesség</p>	<p>Kooperatív tanulás</p> <p>– Keresd a helyed!</p>	<p>A/4-es lapokon egy-egy intézmény neve</p>	<p>P1 (Keresd a helyed!) kréta</p>
C	<p>Vak kéz</p> <p>A csoportok egy intézmény feldarabolt képeit kapják borítékban. Úgy rakják ki a képeket, hogy a csoport egyik tagja húz egy darabot, a többiek irányítják, hogy hová rakja, aztán egy másik csoporttag végzi a vak kéz feladatát. Az összeillesztett darabokat felragasztják egy lapra. A kapott képeket elhelyezik a tanító által előzőleg elkészített és a táblán elhelyezett térképen.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Analízis-szintézis</p> <p>Szóbeli kifejezőkészség</p> <p>Együttműködés</p> <p>Türelem</p>	<p>Kooperatív tanulás</p> <p>– vak kéz</p>	<p>szabályosan darabolt képek borítékban, ragasztó, papírlap</p>	<p>P2 (Vak kéz)</p>

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek		
			Diák	Pedagógus	
I/b Előhívott előzetes ismeretek ellenőrzése					
A	<p>Igaz–hamis állítások</p> <p>A tanító állításokat mond a csoportok megalakított intézményeivel kapcsolatban, amelyekről csoportok megbeszélés után eldöntik, hogy igaz-e vagy hamis. A csoportok szóvivője a tanító jelzésére felmutatja a megbeszélés választ: i=igaz, h=hamis. A hibásan válaszoló csoportnak a többiek elmagyarázzák a helyes választ.</p> <p>15 perc</p>	<p>Emlékezet</p> <p>Logikus gondolkodás</p> <p>Döntési képesség</p>	<p>Kooperatív tanulás</p> <p>– diákkvartett</p>	<p>kétoldalas igaz-hamis kártya</p>	<p>P3 (Igaz-hamis) állítások a megelőző modul II/e A, B feladat alapján</p>
B	<p>Ki mondhatta kinek?</p> <p>Megadott idő alatt a csoportok olyan mondatokat találnak ki, és írnak szókártyákra, amelyek a létrehozott intézmények dolgozói között elhangozhatnak. Cél: minél több intézmény kerüljön elő.</p> <p>Minden csoport a saját szókártyáit elhelyezi az előző feladatban a táblára rakott képek köré. (Ha nincs képe, akkor a térkép mellett a táblán, és ráírja mellé az intézmény nevét.)</p> <p>15 perc</p>	<p>Kifejezőkészség</p> <p>Emlékezet</p> <p>Együttműködés csoportban</p>	<p>Kooperatív tanulás</p> <p>– megbeszélés</p> <p>– vita-érvelés</p>	<p>toll, papír,</p> <p>gyurmaragasztó</p>	

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek		
			Diák	Pedagógus	
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a Beszámoló a megelőző tevékenységről					
A	Az előzetesen elkészített interjúk alapján Hol jártunk? című játék A csoportok 2–3 perces bejátszásokat mutatnak be hangfelvételeikből. A többi csoport feladata kitalálni, hogy hol jártunk. Bejátszás alatt olyan árulkodó kifejezéseket, szófordulatokat gyűjtenek írásban, amivel indokolni tudják a választukat. 20 perc	Szövegértés Lényegkiemelés Érvelés	Kooperatív tanulás – diákkvartett	hangfelvétel, írószer, papír	magnetofon
B	Az előzetesen elkészített interjúk alapján Activity körülírással A csoportok a maguk által készített interjúk alapján megbeszélik az adott intézményben dolgozók munkáját. Szókétyákon rögzítik a kitalálható foglalkozásokat. A többi csoport a szóvivő körülírása alapján találja ki a foglalkozásokat és ez alapján magát az intézményt is. 20 perc	Szöbéli kifejezőkészség Együttműködés csoportban	Csoportmunka – megbeszélés Kooperatív – csoportszóforgó	írószer, üres szókétyák	
C	Az előzetesen elkészített interjúk alapján Kérdezz – felelek! játék Minden csoport készít egy kétyát, melyre 6 jellemző állítást ír arról az intézményről, ahol az interjút készítette. Ezt egymás után felolvasva találja ki a többi csoport az intézmény nevét. 20 perc	Együttműködés Figyelem A tanult ismeretek felidézése	Csoportmunka – megbeszélés Kooperatív – játék csoportszóforgóban	számozott lapok (1–6.) toll papír	P4 (Kérdezz – Felelek!)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Szókincsbővítés: cégér					
A	A csoport tagjai megbeszélés után összekötik a megadott szavakat a jelentésükkel. A feladat elvégzése után kiemelik a cégér szó magyarázatát. Felteszik a táblára. 10 perc	Szókincsbővítés Mások véleményének figyelembevétele	Kooperatív tanulás – szóforgó Frontális tanulás – megbeszélés	D1 (Keresd a párját!)	P5 (Keresd a párját!)
B	A csoportok a különböző lexikonokból kikeresik a cégér szó magyarázatát. 10 perc	Szókincsbővítés Szótárhasználat	Csoportmunka – magyarázat	csoportonként 1-1 szótár	
C	A tanulók párokban keresik meg az interneten keresőprogrammal a cégér szó jelentését. 10 perc	Szókincsbővítés Internet kereső program használata	Páros munka – információ keresése	számítógép-hálózat internet kapcsolattal	
II/c Intézményünk cégérének elkészítése					
A	A tanító képeket mutat néhány cégerről. A csoportok szabadon választott technikával elkészítik intézményük cégérét. A kész cégért elhelyezik a terem egy megadott pontján – az „intézményük” helyén. Minden csoport megtekinti a többiek munkáját. 30 perc	Együttműködés csoportban Absztrakció	Frontális tanulás – bemutatás Csoportmunka – ábrázolás Kooperatív tanulás – képtárlátogatás	A/3-as műszaki rajzlap; festékek, ecsetek; olló; vizesedény, színes ceruzák, zsírkréták, újságok, ragasztók	P6 (Cégérekészítés) képek cégérekről a tanító gyűjtése alapján

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Intézményünk környezete és berendezése					
A	<p>A csoportok csomagolópapíron megkapják egy intézmény vázlatos rajzát (melyet a tanító készít el előre). Az épület belsejébe beleírják az ott szükséges berendezési és használati tárgyak nevét. Az épület köré sorolják fel azokat a dolgokat, melyeket ott szeretnének látni. (fa, játszótér, szökőkút, park...) A munkák elkészülte után a csoportok körbejárnak, és megtekintik az elkészült műveket. Ha valami hiányzik szerintük a képről, kiegészítik azt.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Emlékezet Rendszerzés Együttműködés csoportban</p>	<p>1. Kooperatív tanulás – Szerep a falon c. drámajáték technika 2. Kooperatív tanulás – képtárlátogatás</p>	<p>csoportonként egy ív csomagolópapír, filctoll, papírok</p>	<p>az intézmények csomagolópapírra elkészített vázlatos rajza</p>
B	<p>A csoportok csomagolópapíron megkapják egy intézmény vázlatos rajzát (melyet a tanító készít el előre). Az épület belsejébe berajzolják az ott szükséges berendezési és használati tárgyak képét. Az épület köré rajzolják azokat a dolgokat, melyeket ott szeretnének látni. (fa, játszótér, szökőkút, park...) A munkák elkészülte után a csoportok körbejárnak, és megtekintik az elkészült műveket. Ha valami hiányzik szerintük a képről, kiegészítik azt.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Rendszerzés Együttműködés csoportban Finommotorika</p>	<p>1. Kooperatív tanulás – Szerep a falon drámajáték technika adaptálása 2. Kooperatív tanulás – képtárlátogatás</p>	<p>csoportonként egy ív csomagolópapír, filctoll, papírok, színes ceruzák</p>	<p>az intézmények csomagolópapírra elkészített vázlatos rajza</p>

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek		
			Diák	Pedagógus	
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Összefoglalás: hirdetés - reklám készítése					
A	A csoportok rövid hirdetést adnak fel a „helyi újságban” intézményükről, szolgáltatójukról. 15 perc	Írásbeli kifejezőkészség Mások véleményének elfogadása	Csoportmunka – szövegalkotás megbeszélés	papír íróeszköz	P7 (Hirdetés)
B	A csoportok rövid helyszíni riportot rögtönöznek az intézményük megnyitása alkalmából. 15 perc	Szóbeli kifejezőkészség Beleélés	Drámajáték – riport		P7 (Hirdetés)
III/b Értékelés					
A	A csoport tagjai megbeszélik maguk között a következő kérdéseket: Mennyire voltam aktív szereplője a csoportnak? Meg tudtam valósítani azt, amit szerettem volna? Ha nem, mi lehetett ennek az oka? Befejezik a következő mondatokat: Jól éreztem magamat a csoportban, mert... Jobban éreztem volna magamat, ha... Az tanultam az órán, hogy... Azt eddig nem tudtam, hogy... A tanító következő mondatok befejezésével értékeli a tanulók munkáját: Miért tudom megdicsérni az osztályt, mert... Szerintem ma a legjobban sikerült... 10 perc	Önismeret Egymás iránti figyelem Empátia Beszédkészség Kapcsolatteremtés	Kooperatív tanulás – beszélgetőkör megkezdett mondat		

MELLÉKLETEK

P1 KERESD A HELYED!

A teremben a padlóra felrajzoljuk krétával a település csomópontjának főbb utcáit. A csoportok egy-egy képviselője a kezébe kapja egy intézmény vagy szolgáltató nevét, melynek helyét meg kell találnia a leegyszerűsített térképen. A csoporttagok kívülről irányok megadásával segíthetik társukat.

P2 VAK KÉZ

Ebben az esetben a képeket szabályos formára (négyzet, téglalap) vágjuk, hogy a forma ne adjon sok segítséget a részek összeillesztésében.

P3 IGAZ–HAMIS

A modul előkészítésekor gyűjtjük össze az előző modul II/e feladata alapján a gyerekek intézményeivel kapcsolatos állításokat.

P4 KÉRDEZZ–FELELEK!

A csoportok 6 információt írnak fel az intézményükről egy kártyára.

Annyi forduló lesz, ahány csoport van. A csoportok 1-től hatig sorszámozott lapot kapnak minden forduló elején. Az első csoport szóvivője sorban egymás után mondja az állításokat, a csoportok a sorszámozott lapra írják a megfejtésüket annál a sorszámnál, ahol kitalálták az intézmény nevét. (Előtte folyamatosan kihúzzák a helyet a sorszám után.) Az utolsó információ elhangzása után a szóvivő megmondja a helyes megfejtést.

Ha minden csoport elmondta az információit, összesítjük az egyes csoportok elért pontszámait.

A pontozás: Ha az első információ alapján kitalálta, 5 pontot kap, minden további információ felhasználása egy pont levonásával jár. Az a csapat győz, amelyiknek a legtöbb pontja lesz.

P5 KERESD A PÁRJÁT!

Választásos szómagyarázat

Kolostorban szerzetesi szoba (cella).

Rövidebb szövegek feljegyzésére használt kisebb papírlap (cédula).

Vízzel péppé keverve kőszerűen megszilárduló porszerű építőipari építőanyag (cement).

Valamely mesterség jelvényeként használt, rendszerint az üzlet bejárata fölé kifüggesztett tárgy (cégér).

Fába foglalt grafit rudacskából álló íróeszköz (ceruza).

P6 CÉGÉRKÉSZÍTÉS

Ehhez a feladathoz még a modul kezdete előtt készíttessük ki az eszközöket, hozassunk vizet a gyerekekkel! Kínáljunk fel minél többféle technikát! Ha az előzetes gyűjtések alkalmával újságokat is hoztak a gyerekek, akkor említsük meg nekik, hogy ezek használatával montázs vagy kollázs képeket is készíthetnek.

P7 HIRDETÉS

A munka megkezdése előtt elevenítsük fel a 3. osztályos fogalmazási ismeretek alapján a hír, hirdetés, tudósítás, riport fogalmát. Hívjuk fel a figyelmüket arra, hogy a hirdetés tartalmazza az intézmény nevét, helyét, címét, nyitva tartását, tevékenységi körének leírását.

